

Månedens fugl oktober: Bramgås

Oktober, så er vi midt på efteråret. Det store fugletræk er i gang.

Nogle af de mest iøjnefaldende trækfugle er gæssene og specielt en art har taget Sønderjylland til sig: det er bramgåsen.

Da jeg startede med at kigge på fugle i 1970erne, var bramgåsen en sjælden fugl i Danmark. Vi kørte således helt til Hamburger Hallig i Tyskland for at se fuglen. Det behøver vi bestemt ikke længere.

På en god trækdag i oktober kan man se i tusindvis af bramgæs på et godt træksted flyve mod vest. Således talte en enkelt observatør 11.050 trække over Als den 4/10 2019. Mange af fuglene rammer Als efter at have trukket gennem Østersøen og syd om Falster, Lolland og Fyn. Men flokke rammer også den sønderjyske østkyst højere oppe, så de kan ses trække over hele landsdelen i hele oktober.

Bramgæs i marksen - foto Bjarne Nielsen

Flokkene er imponerende at se på. Læg mærke til hvordan de placerer sig i forhold til hinanden i kileformationer. Fuglene kan virkelig spare på kræfterne på den måde. Det har cykelrytterne også fået lært. Da jeg cyklede i Haderslev cykelklub havde jeg ved en bestemt hastighed en puls på 140, hvis jeg lå forrest. Kom jeg ned bag i flokken faldt pulsen til 100, uden at vi kørte langsommere. Og det var bare i en lille 6-mands gruppe.

Sønderjylland er ligesom også blevet endemål for fuglene, da mange vælger at blive her vinteren over. I Tøndermarsken og ved Ballum kan store flokke ses: I femcifrede antal.

Hovedparten af fuglene kommer fra de nordrussiske tundraer, hvor de yngler. De nyder godt af, at vi har forbudt jagt på fuglen samt det forhold at vi har fået mere vintersæd på markerne. Det giver ro og masse af føde til fuglene.

Indtil for 50 år siden ynglede bramgåsen kun oppe i det høje nord. I dag yngler den også på vore breddegrader. Det startede i Sverige for 50 år siden. Under en tur til Stockholm i 2016, hvor vi overværede musik på Skansen, gik forældrefugle af bramgæs rundt på pladsen mellem vores ben med deres store unger. De er også kommet til Danmark for at yngle. På Saltholm yngler nu flere tusind par, og i vores del af landet blev den således også dokumenteret ynglende i forbindelse med Atlas-projektet bl.a. i Haderslev dam på mågeøen ud for det gamle sygehus.

Bramgæs som ynglefugle i byen - foto Jørn Vinther Sørensen

For de nørdede kan en stor bramgåseflok også give udfordringer: der kan jo gemme sig en rødhalset gås i flokken. Selvom de to arter ikke ligner hinanden, kan det være umuligt at finde den rødhalsede gås, selv når den er i flokken. Jeg har fået hovedpine flere gange af at lede. Det kan være ligesom at finde en nål i en høstak?

Jørn Vinther Sørensen